

MARINA ARHIPOVA
MARINA MIHAILOVA

IERTAREA

Cum să ne împăcăm
cu noi înșine și cu ceilalți

Traducere din limba rusă de
Adrian Tănăsescu-Vlas

editura
Σοφία

București

Din partea autoarelor

Toți au nevoie neapărată de iertare. Noi nu știm oameni care să nu aibă nevoie a ierta pe cineva sau a fi iertați. Și nu știm oameni care să poată ierta ușor, fără eforturi. Iertarea este o cale lungă.

Ideea de a scrie această carte ne-a venit după o emisiune dedicată iertării de pe postul de radio *Grad Petrov*, la care una dintre noi a fost invitată, iar cealaltă, moderatoare. Discuția nu s-a epuizat în cele patruzeci și cinci de minute de transmisie în direct, și a stârnit o mulțime de reacții din partea ascultătorilor. Am continuat să discutăm această temă atunci când ne întâlnim (lucram în aceeași instituție de învățământ – Academia creștină umanitară rusă – și suntem prietene de relativ mult timp, câteodată călătorim împreună și adeseori bem ceai împreună după lecții). În scurtă vreme ne-a devenit clar că ar fi bine

să însemnăm cumva în scris discuțiile noastre. Ceea ce am și făcut.

În carte sunt prezente două voci, ea este scrisă de oameni cu profesii diferite. Marina Arhipova este psiholog practicant, susține traininguri și *master classes*. În capitolele scrise de ea utilizează extrase din două lucrări de diplomă pe care le-a susținut la Facultatea de psihologie a Academiei creștine umanitare ruse și citează literal răspunsuri ale participanților la studii. Aceste rostiri vii scot la lumină lumea trăirilor omenești reale. Drept material ilustrativ au servit, de asemenea, fragmente din audiojurnalele unor cadre didactice, înregistrate în timpul lucrului la alt proiect de cercetare. Astfel, pe lângă vocile celor două autoare, în carte răsună vocile multor altor compatrioți ai noștri, care comentează, își spun părerea, își împărtășesc observațiile.

Marina Mihailova este filosof și filolog, autoare de programe la postul de radio *Grad Petrov* („Cetatea lui Petru”), catehizator într-una dintre parohiile ortodoxe ale Sankt-Petersburgului. Ea citează în mod frecvent surse filosofice și teologice, repovestește cu plăcere literatura biblică și împărtășește istorii din viața prietenilor, rudelor și cunoscuților săi. Toate istoriile acestea sunt autentice, deși numele și împrejurările sunt schimbate.

Noi nu suntem nicidecum cine știe ce specialiste în iertare. Dimpotrivă. Când am început

munca la această carte aproape că ne-am certat: discutam chestiuni de lucru, au apărut diferențe, atmosfera s-a încins, s-au spus destule vorbe amare... Punând receptorul, una dintre Marine s-a gândit: „Halal carte despre iertare... Gata, termin acum de băut ceaiul, mă liniștesc și o sun pe Marina iarăși.” În acel moment a sunat telefonul, și cealaltă Marina a zis: „Ascultă, nu ți se pare caraghios ca oamenii să se certe din cauza unei cărți despre iertare?”

Lucrând asupra acestei teme, noi înșine am învățat să iertăm și ne-am gândit la iertare, fiindcă în viața fiecăreia dintre noi apăreau în mod constant situații când era nevoie de acest pas.

Considerăm că dubla noastră voce este importantă, întrucât ne permite să abordăm iertarea din puncte de vedere diferite: și ca fenomen psihologic, și ca concept filosofic. Totuși, scopul principal al lucrării noastre nu este teoretic, ci practic. Sperăm că gândurile, citatele, istoriile de viață și fragmentele de studii psihologice rediate în această carte îi vor ajuta pe cititorii noștri să progreseze pe calea iertării.

CAPITOLUL I

De ce avem nevoie de iertare

E de prisos să argumentăm de ce este necesară iertarea: fiecare dintre noi știe din proprie experiență bucuria ei eliberatoare, care izbăvește de chinurile resentimentelor și vinovăției. Și totuși, vom aduce argumentul *a contrario*: vom vorbi despre cât de distructivă e pentru viața omenească neiertarea.

O istorie clasică de neîmpăcare și răzbunare este *Orestia* lui Eschil. La baza acestei trilogii tragice se află mitul despre blestemul neamului Atrizilor, care rămâne dincolo de cadrul relatării lui Eschil, dar era binecunoscut tuturor grecilor.

„Eroul Pelops voia să se însoare cu fiica regelui Oinomaos. Lui Oinomaos i se prezisese că va muri de mâna soțului fiicei sale, drept care hotărâse să n-o mărite. Pentru a scăpa de pețitori, regele, care n-avea pereche în conducerea carului de luptă, i-a propus să se ia la întrecere cu el, punându-i următoarea condiție: dacă primul va

sosi pețitorul, o s-o primească drept soție pe fiica regelui; dacă va învinge Oinomaos, pețitorul trebuie să moară. Așa sfârșiseră mulți pretendenți. Pelops a hotărât să dobândească victoria printr-un șiretlic și a căzut la învoială cu Myrtilos, care avea în grijă carul regelui, făgăduindu-i că îi va da jumătate din regat dacă o să strice carul lui Oinomaos. Cursa a început, Oinomaos a murit și Pelops a luat-o de soție pe fiica lui. Când Myrtilos i-a cerut jumătatea de regat făgăduită, Pelops l-a aruncat prin înșelăciune în mare de pe o stâncă înaltă. Căzând, Myrtilos a apucat să-i blesteme pe perfidul Pelops și pe toți urmașii lui.

Fiii lui Pelops, Atreu și Thyest, își disputau tronul din Micene. Rege al Micenei trebuia să devină stăpânitorul lânii de aur, și anume Atreu. Thyest a sedus-o pe soția lui Atreu și i-a furat fratelui lâna de aur, dar să devină rege n-a reușit: Zeus, prin semne cerești, a arătat că Thyest e un amăgitor, și poporul nu l-a recunoscut. Atunci, Thyest l-a furat pe fiul lui Atreu, l-a crescut ca și cum ar fi fost al său, i-a insuflat ură față de Atreu și l-a împins să se dueleze cu acesta, sperând că fiul o să-și ucidă tatăl. S-a întâmplat însă pe dos: Atreu, aflând că și-a omorât propriul fiu, a hotărât să se răzbune pe Thyest. I-a omorât copiii și a poruncit să fie fripți, după care l-a pofțit la el pe Thyest, l-a ospătat cu această mâncare cumplită, apoi i-a spus ce anume a mâncat. Aflând, Thyest, îngrozit, a fugit în pustie.